

Slutredovisning av avfallsplan antagen 2012-10-23

Mål i avfallsplan

Avfallsplanens mål och åtgärder för Storfors kommun under perioden 2013 – 2016.

Målområdena har tagits fram gemensamt för de sju kommunerna i AGÖ. Medan resultatmålen och åtgärderna har tagits fram av respektive kommun för att passa just den kommunen.

I kolumnen ”status” görs en bedömning huruvida målet bedöms vara uppfyllt. I kolumnen ”kommentar” beskrivs vad som har gjorts för att få målen att uppfyllas.

Målområden:

- Samarbete i regionen som främjar visionen
- Gemensam informations- och kommunikationsstrategi
- Slam från reningsverk ska ha sådan kvalitet att det kan spridas på åkermark
- Kommunens verksamheter ska vara föredöme
- Avfallsfrågorna ska vara en viktig del i tillsynen
- Arbetsmiljö ska vara en viktig aspekt i all avfallshantering
- Taxan ska stimulera till långsiktigt hållbara lösningar
- Enkelt att sortera

3.2.1 Samarbete i regionen som främjar visionen

Samarbetet mellan kommunerna i AGÖ har pågått sedan början av 1990-talet och är mycket givande. Eftersom ingen av kommunerna är särskilt stor finns det mycket att vinna, både ekonomiskt och kunskapsmässigt, på att bibehålla och utveckla samarbetet.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
1.1	Utveckla samarbetet så att gemensamma lösningar fås som ger ömsesidig nytta.	Fortsätta med de återkommande träffarna mellan kommunerna och utveckla samarbetet till arbetsområden som kan ge samordningsvinster.	Klart	2016: Nätverksträffar har genomförts. Samverkan fortsätter utvecklas. Inplanerade gemensamma upphandlingar. Renhållningsbolaget i Mellansverige AB är samägt mellan Storfors och Karlskoga kommun. 2019: Påbörjat utökat samarbete med framtagande av ny avfallsplan. Nätverksträffar inplanerade.

3.2.2 Gemensam informations- och kommunikationsstrategi

Information och kommunikation är styrmedel för att uppnå kommunens mål för avfallshanteringen. Information kan ses som länken mellan renhållningsorganisationen och brukarna. Att kommunicera är svårt och kräver genomtänkta insatser och arbetssätt för att bli lyckat. Lyckade kommunikations- och informationsinsatser är alltid anpassade efter målgruppen. Målet med insatserna är att målgruppen ska förstå budskapet och motiveras att göra rätt. Målgrupperna för kommunens renhållningsordning är många till exempel företag, organisationer, skolor, butiker, sjukhem, kommunens anställda, villahushåll, flerfamiljshushåll och anläggningar. Dessutom Storfors kommuns alla invånare med sina olikheter och skiftande behov. För att informationen ska nå fram bör målgruppen och budskapet styra valet av informationskanal. Ofta är det effektivast att använda sig av flera kanaler för samma budskap. Exempel på informationskanaler är. webb, broschyr, annons, personliga utskick, lokalpress. Information ska dessutom anpassas och finnas tillgänglig på olika språk och lättläst svenska.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
2.1	År 2016 ska minst 90 % av hushållen ha kunskap om vad som är farligt avfall och var det ska lämnas.	Målen ska nås genom gemensamma informationskampanjer inom AGÖ. En gemensamt anställd informatör finns för att hålla ihop arbetet. Resurser för information måste avsättas, finansiering kan ske genom avfallstaxan.	Ej uppfyllt	Enkät, kundundersökning och plockanalys ej utförd.
2.2	År 2016 ska minst 90 % av hushållen ha kunskap om varför avfall ska sorteras, och vilken nytta det gör.	Samma som för mål 2.1.	Ej uppfyllt	Se 2.1

3.2.3 Slam från reningsverk ska ha sådan kvalitet att det kan spridas på åkermark

Allt rotat avloppsslam som uppkommer vid reningsverket i Storfors transporteras i dagsläget till Strandmossens avfallsanläggning i Kristinehamn och används där för att sluttäcka deponin. Storfors kommun deltar också i ett försök som Miljöbolaget driver tillsammans med Savatem, ett finskt bolag, med syftet att behandla slammet så att det kan återföras till kretsloppet som ett jordförbättringsmedel.

Latrin, som främst uppstår vid utedass vid fritidshus, får inte längre deponeras. Detta avfall måste därför tas om hand på ett annat sätt än tidigare. Eftersom latrin innehåller näring i koncentrerad form bör det betraktas som en resurs som ska in i kretsloppet. Målet bör därför vara att all latrin antingen komposteras och tas om hand där det uppkommer eller att den hanteras på annat sätt så att näringen i den utnyttjas.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
3.1	Näringen i slammet från kommunens reningsverk och från enskilda avlopp, ska senast 2016 återgå till kretsloppet.	Utreda möjligheter att genom Savaterras metod få avsättning för slammet inom jordbruket.	Delvis uppfyllt	2017: Upphandling gjord i samarbete med Örebro och Storfors kommuner. Det fosforrika avfallet kommer till nytta genom spridning på

				åkermark. 2018: Avstämning med bygg- och miljökontoret. Taxejustering gjord. Upphandling gjord och möjligheten finns nu att det fosforhaltiga avfallet kan tas om hand. 2019: Revidering av föreskrifterna med förslag att fosforfällor ska tömmas med fast intervall.
3.2	All latrin ska hanteras i lokala kretslopp på den plats där den uppkommer.	Utforma renhållningstaxan så att den styr mot lokala kretsloppsanpassade lösningar för hanteringen av latrin.	Delvis uppfyllt	2019: 7 Kunder har kvar latrinabonnemang för hämtning.

3.2.4 Kommunens verksamheter ska vara föredöme

En stor del av kommunens invånare kommer dagligen i kontakt med kommunens verksamheter i en eller annan form. Dessutom är kommunen en stor arbetsgivare, en stor avfallslämnare och en stor inköpare. Det är därför viktigt att kommunens egna verksamheter är ett föredöme som visar att det går att öka sorteringen och minska uppkomsten av avfall. Genom att vara föredöme kan vi påverka andra verksamheter och privatpersoner att bli bättre på att sortera och förhindra uppkomst av avfall.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
4.1	Allt avfall i kommunens verksamheter sorteras på rätt sätt senast 2016.	Informera de anställda om hur man sorterar och vilken miljönytta det gör. Utredda enkla och nära lösningar för att underlätta sortering, samt utreda hur det ska skötas inom de olika verksamheterna.	Delvis uppfyllt	Påbörjat arbetet med att införa komplett sortering på alla kommunens verksamheter.
4.2	År 2016 ska minskningen av avfallets mängd och farlighet finnas med i kommunens upphandlingar.	Utredda enkla och nära lösningar för att underlätta sortering, samt utreda hur det ska skötas inom de olika verksamheterna.	Delvis uppfyllt	Beaktar miljö och klimat vid inköps och upphandlingsprocesser.
4.3	System för återbruk ska uppmuntras och underlättas.	Ta fram system och rutiner för återbruk, t ex genom internannonsering på intranätet.	Delvis uppfyllt	Fritidsbanken finns för återbruk av fritidssaker.

3.2.5 Avfallsfrågorna ska vara en viktig del i tillsynen

Tillsyn är ett av de viktigaste redskapen för att arbeta med avfallsfrågorna hos verksamheter, där kommunen inte har samma möjligheter att styra mot önskvärda mål. Verksamhetsavfall är sådant avfall från verksamheter (kontor, industri m.fl.) som inte är jämförbart med hushållsavfall. Detta avfall har verksamhetsutövaren själv ansvaret för. Sammansättningen har stor variation och kan utgöras av spill från tillverkning, bygg- och rivningsavfall, emballage, kontornavfall, farligt avfall inklusive elektronikavfall, avfall från annan industriell verksamhet m.m. Trots att kommunen inte har ansvar för verksamhetsavfallet ska avfallsplanen innehålla mål för detta avfall. Genom att koppla målen för verksamhetsavfallet till tillsynen kan man få mätbara mål. Genom tillsyn kan man, i de flesta fall, nå en acceptabel miniminivå och då intresse finns även påverka verksamheterna att nå ännu längre. Målen för verksamhetsavfall ska, enligt Naturvårdsverkets föreskrifter, utgå från de nationella miljö kvalitetsmålen. De nationella mål som direkt kan kopplas till verksamhetsavfall berör främst hantering av matavfall från livsmedelsindustrier, kvalitet på avloppsvatten från verksamheter och hantering av farligt avfall. Utöver målen kopplade till de nationella miljö kvalitetsmålen kan kommunen naturligtvis sätta upp egna lokala mål för verksamhetsavfall. De mål som anges nedan har sitt ursprung i de nationella miljö kvalitetsmålen, men har brutits ner till mål för Miljö- och byggnadsnämnden, som är den nämnd som har ansvar för tillsyn av miljöfarliga verksamheter och livsmedelsverksamheter i Storfors kommun.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
5.1	År 2016 ska 100 % av de tillstånds- eller anmälningspliktiga företagen i kommunen (som kommunen har tillsynsansvar för) som hanterar avfall i sådan omfattning att det motiverar tillsyn, ha fått tillsyn på sin hantering av avfall.	Tillsyn av avfallshanteringen vid tillstånds- och anmälningspliktiga miljöfarliga verksamheter, samt livsmedelsföretag.	Ej uppfyllt	Uppgift saknas
5.2	År 2016 ska 100 % av livsmedelsföretagen ha fått tillsyn på sin hantering av avfall.		Ej uppfyllt	Uppgift saknas

3.2.6 Arbetsmiljö ska vara en viktig aspekt i all avfallshantering

Arbetsmiljöverket gör för tillfället en satsning på arbetsmiljön inom avfallsområdet. Många kommuner har haft inspektioner och fått en rad krav att uppfylla. Bland annat skall hämtställen inspekteras och hämtställen som inte uppfyller arbetsmiljökrav skall åtgärdas. Här gäller t ex.

- Lyft över 15 kg ska arbetas bort
- Sopkärl ska rullas så kort väg som möjligt, kärl med högt rullmotstånd få inte rullas överhuvudtaget.
- Backning får inte ske inne i bostadsområde där barn -och äldre kan vistas och ska i övrigt undvikas.
- Körning på gång- och cykelvägar eller på dåligt framkomliga vägar skall arbetas bort.

Det är arbetsgivares ansvar att se till att arbetsmiljön är god både för avfallshämtare och avfallslämnare (i den mån det handlar om arbetsplatser), men det är fastighetsägarens skyldighet att åtgärda dåliga hämtställen. Att arbeta med arbetsmiljöfrågor innebär ibland en konflikt med att ge bästa möjliga service.

I de lokala renhållningsföreskrifterna har kommunen goda möjligheter att ställa krav på utformning av hämtställen.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
6.1	År 2016 ska prioriterade arbetsmiljöproblem enligt kartläggning 2013 vara åtgärdade.	En kartläggning av vilka arbetsmiljöproblem som finns ska göras av teknisk service senast 2013.	Klart	Redovisning av åtgärderna till KS 2016.

3.2.7 Taxan ska stimulera till långsiktigt hållbara lösningar

Sophämtning är en taxefinansierad verksamhet. Detta innebär att brukarna betalar en avgift för denna tjänst. Även om det inte är förbjudet att tillföra skattemedel låter de flesta kommuner verksamheten finansieras med taxor till 100 %. Det är inte tillåtet att ta ut för stora renhållningsavgifter för att finansiera annan kommunal verksamhet. Däremot måste inte varje sopkärl vara självfinansierat utan taxan kan användas för att stimulera ett önskat beteende. I Sverige är det idag vanligt att konstruera taxan så att den gynnar långsiktigt hållbara lösningar såsom källsortering av avfallet. Taxan bör även vara flexibel så att avfallslämnaren kan välja det system som passar bäst utifrån vilka mängder och typer av avfall som man har, samt hur mycket eget arbete som man vill lägga ner på hanteringen t ex genom att ha egen varmkompost.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
7.1	Avfallstaxan ska stimulera långsiktigt hållbara och flexibla lösningar.	Konstruera en ny avfallstaxa som stimulerar hållbara och flexibla lösningar.	Klart	Ny avfallstaxa halvårsskiftet 2013 och 1 jan 2020.

3.2.8 Enkelt att sortera

Inför framtagandet av avfallsplanen har en enkätundersökning i form av telefonintervjuer av kommuninvånarna gjorts. Det som framkom mycket tydligt är att det måste vara enkelt, smidigt och lättbegripligt att källsortera avfallet om det ska bli gjort. Förutom att man vill ha lätta och flexibla system så framkom från enkätundersökningen att man även vill veta att man gör en miljönytta. Vad händer med de förpackningar som jag sorterar ut? Blir det nya produkter? Tyvärr cirkulerar fortfarande en mängd rykten om att det sorterade avfallet ändå blandas ihop, och att det därför inte är någon mening att sortera det från början. Dessa rykten kräver framförallt långsiktiga informationsinsatser för att försvinna. Under det övergripande målet "enkelt att sortera" finns de mål som i huvudsak rör hushållens avfall. Målen är uppdelade med underrubrikerna: grovavfall, trädgårdsavfall, förpackningar och tidningar, matavfall och farligt avfall. När det gäller matavfall så finns ett miljökvalitetsmål att minst 50 procent av matavfall från hushåll och verksamheter ska behandlas biologiskt senast 2018, och att minst 40 % ska behandlas så att även energi tas tillvara.

	Resultatmål	Åtgärder	Status	Kommentar
8.1	Hög tillgänglighet för hushållen att lämna sorterat grovavfall.	Utreda hur tillgängligheten att lämna sorterat grovavfall kan öka.	Klart	Redovisning av genomförda åtgärder, samt enkätundersökning genom utskick till avfallsabbonenter.
8.2	Högst 30 % förpackningar och tidningar i restavfallet 2016.	Återvinningsstationerna ska göras mer trevliga att besöka.	Delvis uppfyllt	Redovisning av genomförda åtgärder. Ingen plockanalys gjord.

		Informationsinsatser ska genomföras om miljönyttan med att sortera.		
8.3	Senast 2016 ska 100 % av hushållen kunna erbjudas källsortering av matavfall.	Införa system för utsortering av matavfall i hela kommunen för hushåll, storhushåll, restauranger och livsmedelsbutiker. Utreda vilka system som är lämpliga för utsortering av matavfallet, samt även utreda vilka behandlingsmetoder som finns att tillgå, t ex kompostering eller rötning av avfallet.	Klart	Redovisning av genomförda åtgärder.
8.4	2016 utgör matavfallet max 20 % av restavfallet (brännbara avfallet).	Samma som för mål 8.3	Ej uppfyllt	Uppgift saknas, ingen plockanalys gjord.
8.5	2016 ska minst 80 % av matavfallet från matbutiker, restauranger och storhushåll (inkl kommunens verksamheter) sorteras ut och behandlas biologiskt.	Samma som för mål 8.3	Klart	Redovisning av genomförda åtgärder, samt enkätundersökning genom utskick till avfallsabbonenter.
8.6	Minst 80 % av kommuninvånarna ska 2016 uppleva att det är lätt och smidigt att lämna farligt avfall för omhändertagande.	Utreda hur insamlingssystemen för farligt avfall kan förbättras. Utredningen bör bland annat titta på samarbete med butiker.	Klart	Redovisning av genomförda åtgärder, samt enkätundersökning genom utskick till avfallsabbonenter.